

Bruksela, 5 czerwca 2026 r.
(OR. en)

10151/26

PECHE 220
UK 114
N 43

PISMO PRZEWODNIE

Od: Sekretarz generalna Komisji Europejskiej (podpisała dyrektor Martine DEPRez)

Data otrzymania: 5 czerwca 2026 r.

Do: Thérèse BLANCHET, sekretarz generalna Rady Unii Europejskiej

Nr dok. Kom.: COM(2026) 271 final

Dotyczy: KOMUNIKAT KOMISJI DO PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY
Zrównoważone rybołówstwo w UE: aktualna sytuacja i kierunki na 2027 r.

Delegacje otrzymują w załączeniu dokument COM(2026) 271 final.

Załącznik: COM(2026) 271 final

Bruksela, dnia 5.6.2026 r.
COM(2026) 271 final

KOMUNIKAT KOMISJI DO PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY

Zrównoważone rybołówstwo w UE: aktualna sytuacja i kierunki na 2027 r.

{SWD(2026) 145 final}

1. Wprowadzenie

Celem wspólnej polityki rybołówstwa (WPRyb) jest zapewnienie zarządzania działalnością połowową zgodnie z podejściem ekosystemowym, tak aby w perspektywie długoterminowej była ona zrównoważona środowiskowo, oraz w sposób spójny z celami polegającymi na osiągnięciu korzyści gospodarczych, społecznych i w dziedzinie zatrudnienia, a także na przyczynianiu się do dostępności dostaw żywności¹.

Liczba stad ryb poławianych na poziomach maksymalnego podtrzymywalnego połowu rośnie². Oznacza to, że wysiłki podejmowane w unijnym sektorze rybołówstwa przyczyniają się do realizacji długoterminowych celów politycznych, podczas gdy krótkoterminowe korzyści niosą ze sobą ryzyko pogorszenia stanu stad, a tym samym perspektyw przyszłego pokolenia rybaków. Jednocześnie widać, że choć na stada ryb nadal oddziałują czynniki inne niż rybołówstwo³⁴⁵⁶, połowy są w dalszym ciągu istotnym czynnikiem śmiertelności połowowej i należy je ograniczyć, aby odbudować wszystkie stada i aby mogły z tego skorzystać zarówno obecne, jak i przyszłe pokolenia rybaków.

W kompleksowej ocenie rozporządzenia w sprawie WPRyb⁷ przeprowadzonej przez Komisję podkreślono, że śmiertelność połowowa zasadniczo spada. Stan ochrony stad pod względem biomasy jednak ogólnie się nie poprawił zgodnie z oczekiwaniami, pomimo pewnych pozytywnych sygnałów na szczeblu regionalnym. Niewystarczające dostosowanie zdolności połowowej do stad ryb w niektórych segmentach floty w połączeniu ze zmniejszeniem wyładunków w kilku basenach morskich nadal negatywnie wpływa na dochody i obniża długoterminową rentowność. Sytuację tę dodatkowo pogarszają niestabilne ceny paliw, a ambicje modeli biznesowych flot dotyczące dekarbonizacji nadal pozostają w tyle. Ponadto wolniejsza odbudowa stad ryb utrudnia średnio- i długoterminową rentowność sektora rybołówstwa.

¹ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1380/2013 z dnia 11 grudnia 2013 r. w sprawie wspólnej polityki rybołówstwa, zmieniające rozporządzenia Rady (WE) nr 1954/2003 i (WE) nr 1224/2009 oraz uchylające rozporządzenia Rady (WE) nr 2371/2002 i (WE) nr 639/2004 oraz decyzję Rady 2004/585/WE (Dz.U. L 354 z 28.12.2013, s. 22, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2013/1380/oj>).

² [Komitet Naukowo-Techniczny i Ekonomiczny ds. Rybołówstwa \(STECF\) – Monitorowanie wyników wspólnej polityki rybołówstwa \(STECF-Adhoc-26-01\)](#).

³ [Zmiany w biomasy fitoplanktonu i liczebności zooplanktonu](#).

⁴ [Stężenia rozpuszczonego tlenu na dnie morskim](#).

⁵ [Stan Morza Bałtyckiego 2023](#).

⁶ [Sprawozdanie o stanie jakości Morza Śródziemnego – stan Morza Śródziemnego i jego wybrzeża w latach 2018–2023](#).

⁷ [Ocena Komisji wskazuje na powolne postępy w osiąganiu zrównoważonego charakteru rybołówstwa i na bieżące wyzwania](#).

Należy nadal ograniczać do minimum szkodliwy wpływ rybołówstwa na środowisko morskie, jego siedliska i gatunki, aby chronić podstawy dobrobytu rybołówstwa. Morski plan działania⁸ z lutego 2023 r., choć niewiążący, pozostaje w tym względzie istotny, także dzięki wykorzystaniu synergii między wspólną polityką rybołówstwa a przepisami dotyczącymi ochrony środowiska.

Ocena pokazuje również, że od czasu reformy WPRyb z 2013 r. w sektorze rybołówstwa utrata miejsc pracy była mniejsza, niż przewidywano. Jednocześnie średnie wynagrodzenie w tym sektorze nie wzrastało w oczekiwanym tempie, choć w niektórych segmentach floty odnotowano znaczny wzrost dzięki poprawie stanu stad i optymalizacji modeli biznesowych.

Są to niektóre z najważniejszych ustaleń, które będą podstawą do opracowania planowanej wizji dla rybołówstwa i akwakultury na 2040 r.⁹ Ogólnie rzecz biorąc, potrzebna jest poprawa sytuacji społeczno-gospodarczej rybaków, w tym rybaków zajmujących się łodziowym rybołówstwem przybrzeżnym, poprzez zwiększenie rentowności sektora i zwiększenie jego zdolności do inwestowania w modernizację floty i transformację energetyczną. To z kolei przyczyni się do zwiększenia atrakcyjności sektora dla nowych pokoleń. Ważne jest również zwiększenie skuteczności obowiązku wyładunku.

W niniejszym komunikacie przedstawiono informacje na temat postępów w osiągnięciu maksymalnego podtrzymywalnego połowu (MSY) oraz na temat stanu unijnej floty rybackiej, a także informacje dotyczące wyników społeczno-gospodarczych unijnego rybołówstwa i realizacji obowiązku wyładunku. W komunikacie opisano tym samym ścieżkę prowadzącą do ustalania uprawnień do połowów zgodnie z celami MSY, aby zapewnić konkurencyjny, odporny i zrównoważony sektor rybołówstwa w kontekście dyskusji nad ramami prawnymi UE.

2. Postępy w osiągnięciu maksymalnego podtrzymywalnego połowu

Komitet Naukowo-Techniczny i Ekonomiczny ds. Rybołówstwa (STECF) zaktualizował w sprawozdaniu rocznym dostępne informacje na temat stad ryb¹⁰. Ze sprawozdania wynika, że sektor rybołówstwa w UE nadal osiąga postępy w realizacji celów w zakresie MSY. Parlament Europejski, Rada i Komisja muszą nadal korzystać z już ustanowionych solidnych podstaw naukowych i sprawnych struktur zarządzania.

Chociaż decyzje dotyczące zarządzania kwotami i nakładem połowowym przynoszą postępy, same w sobie nie są w stanie zapewnić zrównoważonego charakteru stad ryb i właściwie zainteresowane strony muszą wnieść wkład w przeciwdziałanie potrójnemu kryzysowi

⁸ [KOMUNIKAT KOMISJI DO PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO, RADY, EUROPEJSKIEGO KOMITETU EKONOMICZNO-SPOŁECZNEGO I KOMITETU REGIONÓW Plan działania UE: Ochrona i odbudowa ekosystemów morskich w celu zapewnienia zrównoważonego i odpornego rybołówstwa \(COM\(2023\) 102 final\)](#).

⁹ [Rybołówstwo i akwakultura – wizja na 2040 r.](#)

¹⁰ [STECF Monitorowanie wyników wspólnej polityki rybołówstwa \(STECF-Adhoc-26-01\)](#).

planetarnemu związanemu ze zmianą klimatu, utratą różnorodności biologicznej i zanieczyszczeniem, który w coraz większym stopniu dotyka wszystkie nasze baseny morskie. Wpływ mają również stan ekosystemu morskiego, podkreślony także w Europejskim pakcie na rzecz wszechoceanu¹¹, oraz rosnące temperatury mórz. Państwa członkowskie muszą też przekazywać dane, aby opinie naukowe opierały się na jak najlepszych podstawach.

W 2024 r. ekoregiony **Morza Bałtyckiego, Morza Celtyckiego i Morza Północnego** kontynuowały tendencję w kierunku zmniejszania średniej presji połowowej do poziomów zrównoważonych (z 49 %, 48 % i 73 % powyżej docelowego poziomu dotyczącego śmiertelności połowowej zgodnego z osiągnięciem MSY (F_{MSY}) w 2003 r. do 39 %, 40 % i 5 % poniżej celu F_{MSY} w 2023 r.)¹². W Zatoce Biskajskiej rybacy dołożyli znacznych starań, aby zarządzać stadami ryb w sposób zrównoważony. Dzięki tym staraniom połowami od kilku lat zarządza się zgodnie z MSY, co potwierdza sprawozdanie STECF z 2022 r.¹³ Pomimo zmniejszenia presji połowowej i wysiłków podejmowanych przez rybaków wydaje się jednak, że więcej stad nie jest w stanie osiągnąć wzrostu biomasy, co może wiązać się z innymi problemami, takimi jak błędy w sprawozdawczości. Zwiększa to potrzebę wyznaczenia trajektorii odbudowy stad w celu zwiększenia dochodów rybaków i ograniczenia rocznych wahań kwot połowowych.

W 2024 r., po kilku latach postępów, w Zatoce Biskajskiej i wodach Półwyspu Iberyjskiego oraz w przypadku stad szeroko rozproszonych odnotowano niewielki wzrost F_{MSY} . Choć w północno-wschodnim Atlantyku, Morzu Bałtyckim i Morzu Celtyckim śmiertelność połowowa średnio się poprawiła, poszczególne stada wykazują różne tendencje – poprawa sytuacji niektórych stad przesłania pogarszający się stan innych. Ponadto zarówno rekrutacja, jak i biomasa pokazują oznaki spadku. W północno-wschodnim Atlantyku wszystkie wskaźniki z wyjątkiem F_{MSY} wykazują tendencję spadkową, co budzi obawy.

Morze Śródziemne i Morze Czarne charakteryzują się połowami wielogatunkowymi i wiele stad jest eksploatowanych wspólnie z państwami trzecimi. W przypadku niektórych stad wskaźnik śmiertelności połowowej zbliża się do poziomów zrównoważonych, przy czym w 2022 r. F_{MSY} osiągnęło 35 stad, czyli 53 % stad objętych oceną. Wiele stad jest nadal poławianych powyżej zrównoważonych poziomów. Należy kontynuować działania na rzecz zmniejszenia śmiertelności połowowej i osiągnięcia celu MSY, w szczególności za pośrednictwem wieloletniego planu zarządzania dla zachodniej części Morza Śródziemnego¹⁴ („West Med MAP”) oraz strategii Generalnej Komisji Rybołówstwa Morza Śródziemnego (GFCM) do 2030 r.

¹¹ [COM\(2025\) 281 final](#).

¹² Szczegółowa analiza F_{MSY} i stanu stad ryb pod względem biomasy we wszystkich basenach morskich znajduje się w sekcji 1 dokumentu roboczego służb Komisji towarzyszącego niniejszemu komunikatowi.

¹³ [Komitet Naukowo-Techniczny i Ekonomiczny ds. Rybołówstwa \(STECF\) – Monitorowanie wyników wspólnej polityki rybołówstwa \(STECF-Adhoc-22-01\)](#).

¹⁴ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/1022 z dnia 20 czerwca 2019 r. ustanawiające plan wieloletni połowów eksploatujących stada denne w zachodniej części Morza Śródziemnego i zmieniające rozporządzenie (UE) nr 508/2014 (Dz.U. L 172 z 26.6.2019, s. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2019/1022/oj>).

2.1 Uprawnienia do połowów w 2026 r.

Uprawnienia do połowów stanowią ważny instrument zrównoważonego zarządzania zasobami rybnymi. W **Oceanie Atlantyckim, Morzu Bałtyckim i w cieśninach Skagerrak i Kattegat** uprawnienia do połowów ustala się głównie w formie limitów połowowych, zwanych również całkowitymi dopuszczalnymi połowami (TAC). W **zachodniej części Morza Śródziemnego**, ze względu na zarządzanie połowami wielogatunkowymi, uprawnienia do połowów ustala się głównie w postaci nakładu połowowego, na podstawie liczby dni na morzu, i uzupełnia limitami połowowymi dotyczącymi niektórych stad i narzędzi połowowych. W **pozostałych podregionach Morza Śródziemnego i w Morzu Czarnym** uprawnienia do połowów – obejmujące limity nakładu połowowego i limity połowowe – opierają się na wiążących decyzjach podejmowanych na szczeblu regionalnym w GFCM.

Stada w **Morzu Bałtyckim** znajdują się także pod presją czynników innych niż rybołówstwo, które doprowadziły do zaburzenia funkcjonowania ekosystemu i degradacji różnorodności biologicznej. Chociaż w przypadku szeregu stad w **północno-wschodnim Atlantyku** odnotowano pozytywne zmiany, w rybołówstwie na Morzu Bałtyckim konieczne jest wyznaczenie trajektorii odbudowy stad w celu poprawy sytuacji społeczno-gospodarczej rybaków i ograniczenia wahań występujących z roku na rok.

Komisja i osiem państw członkowskich z regionu Morza Bałtyckiego wydały wspólne oświadczenie¹⁵ w sprawie pilnej potrzeby odbudowy zasobów rybnych w Morzu Bałtyckim w momencie, gdy Rada osiągnęła porozumienie polityczne w sprawie uprawnień do połowów na 2026 r. Uzgodniły one, że należy zwrócić się do Międzynarodowej Rady Badań Morza (ICES) o przedstawianie w jej dorocznych opiniach dotyczących połowów poszczególnych stad scenariuszy odbudowy odnośnych stad ryb do wymaganych poziomów biomasy w różnych ramach czasowych¹⁶. Zalecenia te powinny uwzględniać cechy biologiczne stad i wskazywać różne poziomy połowów na danym etapie odbudowy¹⁷. Podobne podejście należy przyjąć na północno-wschodnim Atlantyku w odniesieniu do tych zasobów rybnych, w przypadku których wyznaczenie trajektorii odbudowy stad mogłoby poprawić sytuację społeczno-gospodarczą rybaków i umożliwić im uzyskiwanie wyższych dochodów z działalności połowowej.

W odniesieniu do **zachodniej części Morza Śródziemnego** od 1 stycznia 2025 r. stosuje się przepisy dotyczące stałej fazy wieloletniego planu zarządzania dla zachodniej części Morza Śródziemnego („West Med MAP”) dotyczącego stad dennych, którego celem jest osiągnięcie i utrzymanie MSY. Na podstawie najlepszych dostępnych opinii naukowych Komisja zaproponowała również na 2026 r. dalsze ograniczenie nakładu połowowego dla trawlerów i takłowców, a także limity połowowe dla krewetek głębokowodnych i morszczuka europejskiego poławianych przy użyciu sieci. Aby promować zrównoważone dobre praktyki i

¹⁵ [Oświadczenia do wniosku dotyczącego rozporządzenia Rady ustalającego uprawnienia do połowów na 2026 rok w odniesieniu do niektórych stad ryb i grup stad ryb w Morzu Bałtyckim oraz zmieniającego rozporządzenie \(UE\) 2025/202 w odniesieniu do niektórych uprawnień do połowów.](#)

¹⁶ [Porozumienie w sprawie uprawnień do połowów w Morzu Bałtyckim na 2026 r.](#)

¹⁷ [Komisja przewodzi działaniom na rzecz rozwiązania problemów związanych z rybołówstwem i środowiskiem w Morzu Bałtyckim.](#)

wspierać odbudowę stad, Komisja zaproponowała dalsze wzmocnienie w 2026 r. mechanizmu kompensacyjnego ustanowionego w zachodniej części Morza Śródziemnego w 2022 r. Mechanizm ten ma zachęcać do dodatkowych środków dobrowolnych, takich jak większa selektywność i obszary zamknięte dla połowów, które to środki uprawniałyby statki do odzyskania dni połowowych w granicach ogólnego nakładu połowowego określonego na 2025 r. Komisja sprzeciwiła się jednak porozumieniu politycznemu osiągniętemu na posiedzeniu Rady ds. Rolnictwa i Rybołówstwa w grudniu 2025 r., ponieważ porozumienie to nie było zgodne z wnioskiem Komisji opartym na opiniach naukowych. Komisja wyraża zaniepokojenie wpływem, jaki środki wykonawcze będą miały na ścieżki odbudowy stad w tym basenie morskim. Finansowanie unijne pozostaje dostępne w celu wspierania przechodzenia sektora na bardziej zrównoważone praktyki przewidziane w systemie kompensacji, w szczególności w kontekście zmiennych cen paliw, które jeszcze bardziej zagrażają modelowi biznesowemu flot.

Za pomocą uprawnień do połowów ustalonych na 2026 r. UE nadal wdraża powiązane środki wynikające z planów wieloletnich Generalnej Komisji Rybołówstwa Morza Śródziemnego (GFCM), a także z nowo uzgodnionych decyzji GFCM dotyczących stad małych gatunków pelagicznych i stad dennych w Adriatyku oraz turbota i szprota w Morzu Czarnym.

2.2 Porozumienia z Norwegią, Zjednoczonym Królestwem i innymi państwami nadbrzeżnymi

W odniesieniu do około 120 TAC zarządzanych dwustronnie ze Zjednoczonym Królestwem lub z Norwegią oraz trójstronnie z tymi dwoma państwami Unia Europejska i te państwa osiągnęły w odpowiednim czasie porozumienia na 2026 r. na podstawie najlepszych dostępnych opinii naukowych, z uwzględnieniem aspektów społeczno-gospodarczych. Większość TAC ustalono zgodnie z MSY, jeżeli dostępne były odpowiednie opinie naukowe. W odniesieniu do ośmiu stad ICES wydała opinie dotyczące zerowego połowu. W przypadku tych stad strony uzgodniły niskie TAC na przyłowy, aby uniknąć sytuacji prowadzących do wstrzymania połowów wielogatunkowych. W odniesieniu do śledzia w Morzu Celtaickim UE i Zjednoczone Królestwo uzgodniły ustalenie na 2026 r. TAC do celów monitorowania naukowego zgodnie z opinią ICES.

W ramach konsultacji dwustronnych między UE a Zjednoczonym Królestwem opinie naukowe dotyczące Morza Celtaickiego, Morza Irlandzkiego i kanału La Manche wskazywały, że kilka kluczowych stad – w tym dorsza, plamiaka, witlinka, soli i gładzicy – znalazło się poniżej bezpiecznych granic biologicznych, co utrudniło ich odbudowę i doprowadziło do ograniczenia uprawnień do połowów. W odpowiedzi UE i Zjednoczone Królestwo uzgodniły szereg środków zaradczych mających poprawić stan stad, w tym zwiększenie selektywności narzędzi połowowych, większe rozmiary oczek sieci oraz obowiązkowe urządzenia selektywne w połowach homarca. Ważną rolę we wspieraniu osiągania tych rezultatów odegrały prace prowadzone w ramach Specjalnego Komitetu ds. Rybołówstwa UE–Zjednoczone Królestwo.

W przypadku stad zarządzanych trójstronnie w Morzu Północnym większość stad wspólnie eksploatowanych przez UE, Norwegię i Zjednoczone Królestwo wykazuje pozytywną

tendencję. Na 2026 r. strony uzgodniły TAC dla wszystkich stad zgodnie z opinią dotyczącą MSY lub z uzgodnionymi długoterminowymi strategiami zarządzania. Przyjęły też środki wspierające odbudowę dorsza atlantyckiego na szelfie północnym, w tym zmienione okresy zamknięte oraz dostosowania systemu doraźnych zamknięć od 2026 r. Strony uzgodniły także nowy model zarządzania i długoterminową strategię zarządzania stadem śledzia w Morzu Północnym, co zwiększa przewidywalność dla sektora i wzmacnia zrównoważone zarządzanie tym stadem.

W konsultacjach dwustronnych z Norwegią zmiana systemu doraźnych zamknięć dotyczącego krewetki północnej w rejonach 3a i 4a Wschód ma wspierać odbudowę biomasy stada, która pozostaje poniżej bezpiecznych granic biologicznych.

W odniesieniu do błękitka i śledzia stada atlantycko-skandynawskiego, czyli stad szeroko rozproszonych w północno-wschodnim Atlantyku, państwa nadbrzeżne i strony prowadzące połowy (UE, Zjednoczone Królestwo, Norwegia, Islandia, Wyspy Owcze, Grenlandia, a w przypadku śledzia stada atlantycko-skandynawskiego również Federacja Rosyjska) uzgodniły ustalenie ogólnych TAC na 2026 r. zgodnie z opinią ICES. Uzgodnienie TAC na 2026 r. dla makreli okazało się jednak trudne. W grudniu Zjednoczone Królestwo, Norwegia, Islandia i Wyspy Owcze uzgodniły TAC przekraczający o 71 % poziom określony w opinii ICES. W grudniu 2025 r. UE ustaliła tymczasowy TAC zgodnie z opinią ICES. Aby przywrócić równe warunki działania oraz biorąc pod uwagę, że te państwa nadbrzeżne nie zamierzały zmienić swojej decyzji dotyczącej poziomu TAC, w marcu 2026 r.¹⁸ UE dostosowała się do poziomu TAC ustalonego przez te państwa nadbrzeżne. UE prowadziła również intensywne działania na rzecz uzgodnienia kompleksowych ustaleń dotyczących podziału uprawnień do połowów makreli i błękitka, ale nie udało się osiągnąć pomyślnego wyniku.

Wobec braku kompleksowych ustaleń dotyczących podziału uprawnień oraz ze względu na jednostronne działania niektórych państw nadbrzeżnych, w tym nadmierne przenoszenie kwot między latami, suma jednostronnie ustalonych kwot państw nadbrzeżnych i stron prowadzących połowy nadal przekracza ogólne TAC. Nadal osłabia to zrównoważone zarządzanie przedmiotowymi stadami. Komisja będzie w dalszym ciągu aktywnie angażować się w imieniu UE w dyskusje z innymi państwami nadbrzeżnymi w celu zawarcia kompleksowych ustaleń dotyczących podziału uprawnień na potrzeby zrównoważonego zarządzania tymi stadami.

¹⁸Rozporządzenie Rady (UE) 2026/786 z dnia 30 marca 2026 r. zmieniające rozporządzenie (UE) 2026/249 ustanawiające uprawnienia do połowów na lata 2026, 2027 i 2028 w odniesieniu do niektórych stad ryb, mające zastosowanie w wodach Unii oraz, dla unijnych statków rybackich, w niektórych wodach nienależących do Unii (Dz.U. L, 2026/786, 31.3.2026, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2026/786/oj>).

3. Równowaga między zdolnością połowową flot państw członkowskich a ich uprawnieniami do połowów

Państwa członkowskie muszą utrzymywać floty poniżej krajowych pułapów ustalonych w odniesieniu do zdolności połowowej statków (pod względem pojemności brutto (GT) i mocy silnika (kW)). Państwa członkowskie, w których pewne segmenty floty wykazują brak równowagi¹⁹, muszą przedstawić plany działania określające cele dostosowawcze oraz narzędzia mające na celu przywrócenie równowagi w jasno określonych ramach czasowych.

Samo przestrzeganie pułapów zdolności połowowej nie gwarantuje jednak równowagi między flotami rybackimi państw członkowskich a dostępnymi uprawnieniami do połowów ani zrównoważonego prowadzenia działalności przez te floty.

Do oceny, czy dana flota wykazuje równowagę, stosuje się różne parametry. Państwa członkowskie zachęca się do corocznego obliczania zestawu parametrów biologicznych, ekonomicznych i technicznych oraz porównywania wyników z wartościami standardowymi.

Wielkość flot rybackich państw członkowskich nadal się zmniejsza. W 2025 r.²⁰ liczba statków, ich pojemność brutto i moc silnika spadły odpowiednio o około 0,95 %, 1,8 % i 1,06 % i floty te obejmowały 68 910 statków o pojemności brutto 1 223 500 i mocy 5 008 627 kW. Stałe zmniejszanie unijnej floty rybackiej odzwierciedla połączenie dostosowania strukturalnego wynikającego z polityki i dostosowania gospodarczego mającego na celu poprawę wydajności, rentowności i konkurencyjności.

Zdolności połowowej wycofanej przy zastosowaniu pomocy publicznej nie można zastąpić²¹.

Spośród 525 segmentów floty składających się na flotę kontynentalną UE 209 miało co najmniej jeden wskaźnik biologiczny świadczący o braku równowagi (czerwony), a 165 miało co najmniej jeden wskaźnik ekonomiczny świadczący o braku równowagi (czerwony), co oznacza, że segmenty te nie pozostawały w równowadze, a w przypadku części z nich utrzymywały się negatywne tendencje²². Komisja przypomina zatem państwom członkowskim o wymogu dostosowania „zdolności połowowej swojej floty do swoich uprawnień do połowów, **biorąc pod uwagę tendencje** i w oparciu o najlepsze opinie naukowe, mając na uwadze cel polegający na osiągnięciu **stabilnej i trwałej równowagi między nimi**”²³. Osiąganie równowagi między zdolnością połowową flot UE a dostępnymi uprawnieniami do połowów jest procesem ciągłym. Flota pozostająca w równowadze nie tylko będzie osiągać lepsze wyniki w krótkiej perspektywie dzięki optymalizacji liczby statków konkurujących o

¹⁹ [COM\(2014\) 545: KOMUNIKAT KOMISJI DO PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY Wytoczne dotyczące analizy równowagi między zdolnością połowową a uprawnieniami do połowów zgodnie z art. 22 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady \(UE\) nr 1380/2013 w sprawie wspólnej polityki rybołówstwa.](#)

²⁰ Z uwzględnieniem floty prowadzącej połowy w regionach najbardziej oddalonych.

²¹ Art. 22 rozporządzenia w sprawie WPRyb.

²² Bardziej szczegółowy przegląd przedstawiono w załączonym dokumencie roboczym służb Komisji.

²³ Art. 22 ust. 1 rozporządzenia w sprawie WPRyb.

ograniczone stada ryb, lecz także pomoże zwiększyć rentowność flot w perspektywie długoterminowej, gdy stada staną się liczniejsze. Zrównoważone i bardziej rentowne floty utorują też drogę do modernizacji i zwiększą atrakcyjność sektora, a tym samym przygotowują go dla przyszłych pokoleń rybaków²⁴.

Ponadto w przypadku niektórych flot nadal brakuje danych biologicznych. Komisja przypomina państwom członkowskim, że kompleksową ocenę równowagi floty można przeprowadzić tylko wtedy, gdy dane są kompletne.

28 kwietnia 2026 r. Komisja opublikowała badanie dotyczące unijnej floty rybackiej²⁵. W badaniu tym wskazano, że nadrzędnym wyzwaniem dla sektora rybołówstwa jest optymalne wykorzystanie dostępnej zdolności połowowej lub zastąpienie jej nowoczesnymi narzędziami. Ważne jest, aby państwa członkowskie rozważyły, w jaki sposób najlepiej **wykorzystać dostępną zdolność połowową w celu wsparcia transformacji energetycznej i modernizacji floty.**

4. Perspektywy społeczno-gospodarcze

Zgodnie ze sprawozdaniem STECF z 2025 r. w sprawie wyników gospodarczych unijnej floty rybackiej oczekuje się, że unijna flota rybacka zakończy rok 2025 ze znacznymi zyskami operacyjnymi, wyższymi niż w latach 2023 i 2024, oraz będzie zatrudniać ponad 155 200 osób.

Przewiduje się jednak, że ta pozytywna tendencja, wynikająca głównie z postępów w osiągnięciu MSY i przystępnych cen paliw, odwróci się w 2026 r. z powodu gwałtownego wzrostu cen paliwa żeglugowego spowodowanego sytuacją na Bliskim Wschodzie. Od początku marca 2026 r. ceny paliw gwałtownie wzrosły i osiągnęły poziom niemal dwukrotnie wyższy niż średnia cena w 2025 r. Pod koniec marca 2026 r. unijna flota rybacka płaciła około 1–1,10 EUR za litr paliwa.

Zanim zostanie opublikowane sprawozdanie STECF z 2026 r. dotyczące wyników gospodarczych unijnej floty rybackiej (spodziewane we wrześniu 2026 r.) wstępne szacunki wskazują, że jeżeli tak wysokie ceny paliw utrzymają się przez dłuższy czas, rentowność unijnej floty rybackiej znacznie spadnie w 2026 r., co stworzy ryzyko utraty znacznej liczby miejsc pracy we flotach rybackich i społecznościach rybackich. Szacuje się również, że w przypadku całej unijnej floty rybackiej **wzrost ceny paliwa o 0,10 EUR zmniejsza roczny zysk brutto o 156 mln EUR.**

Wpływ wysokich cen paliw jest nierównomierny w poszczególnych segmentach floty. W przypadku niektórych segmentów wykorzystujących paliwochłonne narzędzia połowowe koszty energii mogą stanowić nawet połowę całkowitej wartości wyładunków, co przy obecnych poziomach cen może prowadzić do strat. Ogólnie rzecz biorąc, te segmenty floty, których działalność jest uzależniona od stad odławianych w sposób zrównoważony i które

²⁴ [Nowe badanie dotyczące zdolności połowowej floty i zrównoważonego charakteru rybołówstwa.](#)

²⁵ [Nowe badanie dotyczące zdolności połowowej floty i zrównoważonego charakteru rybołówstwa.](#)

zwiększyły swoją efektywność energetyczną (lub obniżyły intensywność zużycia paliwa), są zwykle bardziej odporne pomimo obecnych niekorzystnych warunków gospodarczych. **Tendencje te uwypuklają znaczenie ochrony stad i przyspieszenia transformacji energetycznej unijnych flot rybackich.** Ma to zasadnicze znaczenie z dwóch powodów: zmniejszenia podatności sektora na wahania cen energii, w szczególności paliw kopalnych, oraz poprawy efektywności środowiskowej. Postępy w przechodzeniu na zrównoważone źródła energii ochronią flotę rybacką przed utrzymującą się zmiennością i będą sprzyjać zrównoważonym i odpornym gospodarczo praktykom w perspektywie długoterminowej.

Komisja dostrzega istotne skutki gospodarcze, jakie mogą wynikać z długotrwałych zakłóceń w dostawach ropy naftowej i gazu. W związku z tym Komisja uważnie śledzi rozwój sytuacji na rynku. Ściśle monitoruje się potencjalne zakłócenia w rybołówstwie i akwakulturze, a w konsekwencji także na rynku – w tym w przywozie i wywozie produktów rybołówstwa i akwakultury – spowodowane wzrostem cen energii. Modele biznesowe ustanowione na potrzeby rynku żywności pochodzenia morskiego są w dużym stopniu uzależnione od energii.

W odpowiedzi na obecną sytuację Komisja bada i opracowuje rozwiązania w ramach Europejskiego Funduszu Morskiego, Rybackiego i Akwakultury (EFMRA)²⁶. Celem jest umożliwienie państw członkowskim zapewnienia szybkiego wsparcia dotkniętym podmiotom. W rozporządzeniu w sprawie EFMRA przewidziano mechanizm kryzysowy służący rekompensowaniu podmiotom gospodarczym w dotkniętych sektorach strat wynikających z nadzwyczajnych zdarzeń powodujących znaczne zakłócenia na rynku. Mechanizm ten uruchomiono raz – po rozpoczęciu przez Rosję wojny napastniczej przeciwko Ukrainie.

Komisja zauważa, że spełniono wymóg wykazania i uzasadnienia związku przyczynowego między nadzwyczajnym zdarzeniem a znacznym zakłóceniem na rynku. Na tej podstawie Komisja uruchomiła rekompensatę zgodnie z rozporządzeniem w sprawie EFMRA (art. 26 ust. 2) i przyjęła ją decyzją wykonawczą Komisji z dnia 16 kwietnia 2026 r.²⁷ Komisja zwraca się do państw członkowskich o przeprowadzenie odpowiednich procedur w celu udostępnienia wsparcia sektorom w ramach ich krajowych programów EFMRA zgodnie z ustanowionymi zasadami rozporządzenia w sprawie EFMRA i z rozporządzeniem w sprawie wspólnych przepisów²⁸. Jest to jednak krótkoterminowy środek łagodzący, który nie może zastąpić uporządkowanej i spójnej polityki oraz działań na rzecz transformacji energetycznej.

²⁶ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/1139 z dnia 7 lipca 2021 r. ustanawiające Europejski Fundusz Morski, Rybacki i Akwakultury oraz zmieniające rozporządzenie (UE) 2017/1004 (Dz.U. L 247 z 13.7.2021, s. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2021/1139/oj>).

²⁷ Decyzja wykonawcza Komisji (UE) 2026/889 z dnia 16 kwietnia 2026 r. w sprawie uznania sytuacji panującej na Bliskim Wschodzie od dnia 28 lutego 2026 r. za wystąpienie wyjątkowego zdarzenia powodującego znaczące zakłócenia na rynkach (Dz.U. L, 2026/889, 16.4.2026, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec_impl/2026/889/oj).

²⁸ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/1060 z dnia 24 czerwca 2021 r. ustanawiające wspólne przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego Plus, Funduszu Spójności, Funduszu na rzecz Sprawiedliwej Transformacji i Europejskiego Funduszu Morskiego, Rybackiego i Akwakultury, a także przepisy finansowe na potrzeby tych funduszy oraz na potrzeby Funduszu Azylu, Migracji i Integracji, Funduszu Bezpieczeństwa Wewnętrznego i Instrumentu Wsparcia Finansowego na rzecz Zarządzania Granicami i Polityki Wizyjowej (Dz.U. L 231 z 30.6.2021, s. 159, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2021/1060/oj>).

4.1 Wymiar społeczny

W następstwie badania podstawowego z 2024 r.²⁹ Komisja uruchomiła inicjatywę³⁰, w ramach której oceni najlepszy sposób włączenia do prawa UE istniejących norm międzynarodowych dotyczących szkolenia i certyfikacji rybaków, a mianowicie Międzynarodowej konwencji o wymaganiach w zakresie wyszkolenia, wydawania świadectw oraz pełnienia wacht dla załóg statków rybackich³¹. Inicjatywa ma na celu rozwiązanie problemu polegającego na tym, że praca w sektorze rybołówstwa należy do najbardziej niebezpiecznych zawodów³². Szkolenia i certyfikacja należą do czynników decydujących o odnowie pokoleń, która jest niezbędna, aby zapewnić kontynuację połowów, a tym samym utrzymać zdrowe dostawy żywności na rynki w całej UE i zachować społeczności nadbrzeżne.

Odnowa pokoleń nadal stanowi wyzwanie, a przewiduje się, że będzie ono jeszcze poważniejsze w miarę starzenia się społeczeństwa (w UE i wśród populacji rybaków) oraz przy ograniczonym napływie nowych osób do sektora rybołówstwa. Wynika to m.in. z niskich wynagrodzeń, niepewności co do liczebności stad ryb, przekonania, że zawód ten „nie ma przyszłości”, dużego obciążenia pracą, starzejącej się floty i technologii oraz wyzwań i obciążeń administracyjnych. Wyzwania te wskazano w **pierwszym rocznym sprawozdaniu na temat sytuacji społecznej**³³.

Jednym z głównych celów WPRyb jest zrównoważony rozwój społeczny rybołówstwa i akwakultury. W ciągu ostatnich pięciu lat eksperckie grupy robocze STECF, w szczególności EWG 24-05, 23-17, 22-14, 20-14 i 19-03, opracowały szereg narzędzi i ram danych w ramach unijnego zestawu narzędzi dotyczącego społecznego wymiaru rybołówstwa, w tym:

- profile rybołówstwa krajowego;
- profile rybołówstwa wspólnotowego;
- wskaźniki społeczne i powiązane zbiory danych.

Narzędzia te wspierają operacjonalizację wymiaru społecznego WPRyb i opracowywanie zintegrowanych opinii. Sprawozdanie na temat sytuacji społecznej zawiera skonsolidowany przegląd społecznego wymiaru WPRyb w rybołówstwie, akwakulturze i przetwórstwie.

²⁹ [Badanie podstawowe dotyczące wymogów w zakresie szkolenia i certyfikacji rybaków w państwach członkowskich UE.](#)

³⁰ [Rybacy w UE – standardy szkolenia i certyfikacji.](#)

³¹ [Międzynarodowa konwencja o wymaganiach w zakresie wyszkolenia, wydawania świadectw oraz pełnienia wacht dla załóg statków rybackich \(STCW-F\), 1995 r.](#)

³² [Eurostat: Dane statystyczne dotyczące wypadków przy pracy.](#)

³³ Komisja Europejska, Komitet Naukowo-Techniczny i Ekonomiczny ds. Rybołówstwa (STECF) – *Social Data in EU Fisheries: methodology, dissemination, analysis and evaluation* („Dane społeczne w obszarze rybołówstwa – metodyka, rozpowszechnianie, analiza i ocena”) (STECF 25-02 & 25-13), Ballesteros, M., Kraan, M., Virtanen, J. i Guillen, J. (redaktorzy), Urząd Publikacji Unii Europejskiej, Luksemburg, 2026, <https://data.europa.eu/doi/10.2760/6411168>

5. Obowiązek wyładunku

Główne ryzyko związane z obowiązkiem wyładunku podczas prowadzenia działalności połowowej na morzu stanowią nielegalne i nieudokumentowane odrzuty. Aby ograniczyć to ryzyko, państwa członkowskie są zobowiązane do wprowadzenia odpowiednich środków monitorowania i kontroli. Nieprzyjęcie przez państwa członkowskie środków kontroli niezbędnych do wykonywania obowiązku wyładunku wskazano w audytach przeprowadzonych przez Komisję Europejską w latach 2017, 2020 i 2022. Uchybienia wskazane w sprawozdaniach z audytu oraz skala utrzymującego się problemu nielegalnych i nieudokumentowanych odrzutów znacznych ilości połowów znajdują również potwierdzenie w innych źródłach, takich jak badania i sprawozdania z oceny zgodności³⁴ sporządzone przez Europejską Agencję Kontroli Rybołówstwa (EFCA). W najnowszym sprawozdaniu EFCA podkreślono niedawne przejawy braku zgodności w różnych segmentach floty oraz trudności państw członkowskich z kontrolowaniem obowiązku wyładunku za pomocą konwencjonalnych środków, takich jak inspekcje na morzu.

Poza ograniczeniami dotyczącymi odrzutów obowiązek wyładunku wymaga też, aby połowy były rejestrowane i w stosownych przypadkach odliczane od kwot³⁵. W tym kontekście zasadnicze znaczenie mają dokładne ważenie połowów i rejestrowanie ich po zważeniu. Komisja przeprowadziła w państwach członkowskich liczne wizyty weryfikacyjne, aby ocenić, w jaki sposób wyładowane produkty rybołówstwa są ważone i rejestrowane zgodnie z przepisami UE. Ustalenia wielu z tych ocen wskazują na przypadki nieprzestrzegania przepisów w zakresie dokładnego rejestrowania wyładowanych ilości oraz monitorowania wykorzystania kwot. Ustalenia z audytów dotyczących obowiązku wyładunku oraz wizyt weryfikacyjnych w zakresie ważenia i rejestrowania połowów ujawniają problemy z dokładnym dokumentowaniem połowów – w tym ilości odrzuconych i ilości wyładowanych.

W ramach zmiany systemu kontroli rybołówstwa³⁶ w rozporządzeniu w sprawie kontroli wprowadzono wymóg, aby od 10 stycznia 2028 r. statki rybackie o długości powyżej 18 metrów, które stwarzają wysokie ryzyko nieprzestrzegania obowiązku wyładunku, były wyposażone w systemy zdalnego monitorowania elektronicznego. Chociaż przewiduje się, że będzie to dotyczyć stosunkowo niewielkiej części całej floty UE, oczekuje się, że wymogiem tym zostanie objęty znacznie większy odsetek wyładunków. Komisja pracuje obecnie nad prawodawstwem wtórnym, które ma zostać przyjęte przed wejściem tych przepisów w życie w 2028 r.

³⁴ [Ocena zgodności | Europejska Agencja Kontroli Rybołówstwa.](#)

³⁵ Art. 15 ust. 1 rozporządzenia w sprawie WPRyb.

³⁶ Art. 13 rozporządzenia Rady (WE) nr 1224/2009 z dnia 20 listopada 2009 r. ustanawiającego unijny system kontroli w celu zapewnienia przestrzegania przepisów wspólnej polityki rybołówstwa, zmienionego rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2023/2842 z dnia 22 listopada 2023 r. zmieniającym rozporządzenie Rady (WE) nr 1224/2009, a także zmieniającym rozporządzenia Rady (WE) nr 1967/2006 i (WE) nr 1005/2008 oraz rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/1139, (UE) 2017/2403 i (UE) 2019/473, w odniesieniu do kontroli rybołówstwa (Dz.U. L, 2023/2842, 20.12.2023, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2023/2842/oj>).

Komisja rozpoczęła niezależne badanie wspierające ocenę obowiązku wyładunku w kontekście szerszej oceny rozporządzenia w sprawie WPRyb i opublikowała je w czerwcu 2025 r.³⁷ W badaniu tym podkreślono także trudności w zakresie kontroli wynikające z utrudnionego monitorowania na morzu; stwierdzono w nim, że ogólnie rzecz biorąc, obowiązek wyładunku nie przyczynił się do osiągnięcia celu polegającego na stopniowym eliminowaniu odrzutów, oraz wskazano, że „jak dotąd w rybołówstwie UE nie ograniczono odrzutów i nadal są one powszechną praktyką we wszystkich basenach morskich”. W badaniu wskazano szereg czynników, które przyczyniły się do nieskutecznego wdrażania obowiązku wyładunku, w tym niewystarczającą ilość danych pozwalających mierzyć odrzuty, które mają miejsce na podstawie istniejących wyłączeń, nieskuteczne narzędzia monitorowania i egzekwowania przepisów, brak kontroli oraz niski poziom akceptacji w sektorze, a także zgłaszane trudności z wdrażaniem tej zasady w praktyce.

6. Kierunki dotyczące uprawnień do połowów na 2027

r.

6.1 Główne etapy ustanawiania kolejnych uprawnień do połowów

Wnioski Komisji będą oparte na najlepszych dostępnych opiniach naukowych ICES i STECF. Wnioski będą również uwzględniać decyzje podjęte podczas konsultacji ze Zjednoczonym Królestwem, Norwegią i z innymi państwami nadbrzeżnymi³⁸, decyzje regionalnych organizacji ds. zarządzania rybołówstwem (RFMO) oraz analizę społeczno-ekonomiczną.

Komisja zachęca państwa członkowskie i zainteresowane strony, aby również oceniły opinie ICES i STECF, gdy tylko zostaną udostępnione publicznie, i podkreśla istotną pracę wykonaną w celu optymalizacji harmonogramu STECF dla zachodniej części Morza Śródziemnego. Zainteresowane strony mogą przekazywać Komisji informacje zwrotne lub zalecenia za pośrednictwem komitetów doradczych, organów krajowych oraz indywidualnie.

Ponadto Komisja pracuje nad osiągnięciem postępów w zakresie ustaleń dotyczących podziału szeroko rozproszonych stad między państwa trzecie, w odniesieniu do których nie ma takich ustaleń, aby zapewnić zrównoważony połów stad wspólnie eksploatowanych.

6.2 Uprawnienia do połowów dotyczące poszczególnych basenów morskich

W przypadku stad zarządzanych wyłącznie przez UE w **Morzu Bałtyckim, cieśninach Skagerrak i Kattegat oraz w Oceanie Atlantyckim** Komisja będzie nadal nie tylko ustalać uprawnienia do połowów zgodnie z MSY i zasadą ostrożnego zarządzania zasobami, lecz także

³⁷ [Badanie na potrzeby oceny obowiązku wyładunku.](#)

³⁸ Od października 2026 r. Komisja przeprowadzi szereg konsultacji ze Zjednoczonym Królestwem, Norwegią i innymi państwami nadbrzeżnymi. Celem jest zakończenie prac w terminie umożliwiającym włączenie wyników konsultacji do obrad Rady ds. Rolnictwa i Rybołówstwa w grudniu 2026 r.

wyznaczać trajektorię odbudowy rybołówstwa oraz uzyskiwać odpowiednie opinie naukowe ICES.

W przypadku stad wspólnie eksploatowanych zarządzanych ze Zjednoczonym Królestwem, Norwegią i innymi państwami nadbrzeżnymi celem pozostaje ustalanie uprawnień do połowów na podstawie najlepszych dostępnych opinii naukowych, z uwzględnieniem aspektów społeczno-gospodarczych, oraz wynegocjowanie długoterminowych środków ochronnych, w tym – w stosownych przypadkach – długoterminowych strategii zarządzania.

Komisja będzie kontynuowała ścisłą współpracę ze Zjednoczonym Królestwem w celu realizacji wspólnych zobowiązań dwustronnych w ramach Specjalnego Komitetu ds. Rybołówstwa ustanowionego na mocy umowy o handlu i współpracy, ze zwróceniem szczególnej uwagi na odbudowę stad znajdujących się w stanie krytycznym. Kontynuowane będą też prace dwustronne z Norwegią oraz trójstronne ze Zjednoczonym Królestwem i z Norwegią w celu zapewnienia zrównoważonego rybołówstwa i należytego zarządzania stadami wspólnie eksploatowanymi, w tym bieżące prace nad systemem doraźnych zamknięć i dodatkowymi środkami w ramach długoterminowego podejścia do odbudowy stada dorsza atlantyckiego na szelfie północnym.

UE podtrzymuje zobowiązanie do znalezienia trwałych, zrównoważonych i kompleksowych ustaleń dotyczących podziału uprawnień do połowów stad szeroko rozproszonych, którymi zarządza wspólnie z innymi państwami nadbrzeżnymi.

W przypadku **Morza Śródziemnego i Morza Czarnego** konieczne jest, aby państwa członkowskie rzetelnie wdrażały decyzje zarządcze zmierzające do osiągnięcia celów wieloletnich planów zarządzania dla zachodniej części Morza Śródziemnego i celów wieloletnich planów zarządzania GFCM^{39,40}. W tym celu państwa członkowskie powinny także zintensyfikować wdrażanie ambitnych środków towarzyszących w ramach krajowych programów EFMRA, w razie potrzeby przy wsparciu Komisji.

W związku z osiągnięciem stałej fazy wieloletniego planu zarządzania dla zachodniej części Morza Śródziemnego wniosek Komisji będzie miał na celu osiągnięcie i utrzymanie MSY w odniesieniu do wszystkich stad. Komisja uwzględni też wyniki prac odpowiednich organów naukowych nad aktualizacją najlepszych dostępnych opinii naukowych dotyczących morszczuka europejskiego.

Zarządzanie stadami wspólnie eksploatowanymi jest również niezbędne do zapewnienia zrównoważonego rozwoju na wodach międzynarodowych i zapewnienia **równych warunków działania** na Morzu Śródziemnym i Morzu Czarnym. W tym celu wniosek dotyczący uprawnień do połowów na 2027 r. obejmie środki służące wdrożeniu obowiązujących decyzji GFCM oraz dodatkowe środki, które GFCM ma przyjąć na swojej dorocznej sesji w 2026 r. W

³⁹ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/1022 z dnia 20 czerwca 2019 r. ustanawiające plan wieloletni połowów eksploatujących stada denne w zachodniej części Morza Śródziemnego i zmieniające rozporządzenie (UE) nr 508/2014 (Dz.U. L 172 z 26.6.2019, s. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2019/1022/oj>).

⁴⁰ [Plany zarządzania | Generalna Komisja Rybołówstwa Morza Śródziemnego](#).

odniesieniu do gatunków z Morza Czarnego Komisja proponuje TAC i kwoty dla turkota – zgodnie z wieloletnim planem zarządzania GFCM – oraz dla szprotki.

7. Wnioski

Chociaż rybołówstwo w UE staje się coraz bardziej zrównoważone, niektóre stada i baseny morskie nadal stoją w obliczu poważnych wyzwań. Nawet jeśli na stada ryb oddziałują czynniki inne niż rybołówstwo, to na stan stad ryb w największym stopniu wpływają połowy. Należy zatem kontynuować, a nawet przyspieszyć, działania na rzecz poprawy zrównoważonego charakteru stad, które nie są jeszcze poławiane na poziomach docelowych MSY. Spadek biomasy i rekrutacji stad ryb jest coraz wyraźniejszy i należy go uwzględnić przy ocenie długoterminowego stanu tych stad. Stan ekosystemu warunkuje również kondycję rybołówstwa. Państwa członkowskie powinny zatem zintensyfikować działania w ramach procesu regionalizacji i zaproponować środki służące zmniejszeniu negatywnego wpływu na środowisko morskie (przyłowów gatunków docelowych i niedocelowych, przyłowów gatunków wrażliwych oraz niekorzystnego wpływu na dno morskie). Można to osiągnąć przez wspólne rekomendacje państw członkowskich na podstawie art. 11 rozporządzenia w sprawie WPRyb, w których zaleca się stosowanie gotowych do wprowadzenia na rynek selektywnych narzędzi połowowych i nowoczesnej technologii narzędzi połowowych, a także środki mające na celu ograniczenie presji połowowej na wrażliwe siedliska i gatunki oraz na chronionych obszarach morskich. Ponadto morski plan działania, choć niewiążący, promuje stosowanie mniej szkodliwych technik połowowych oraz ochronę wrażliwych gatunków i siedlisk, ze szczególnym naciskiem na pogodzenie ochrony środowiska z realiami społeczno-gospodarczymi, przy jednoczesnym promowaniu sprawiedliwej i uczciwej transformacji.

Rybołówstwo jest ważną częścią gospodarki społeczności nadbrzeżnych UE, ale może być kontynuowane tylko wtedy, gdy ryb będzie wystarczająco dużo, aby je poławiać, a nowe pokolenie dostrzeże przyszłość w wykonywaniu tego zawodu. Aby zapewnić rentowny, konkurencyjny i odporny sektor rybołówstwa UE, zdolny do sprostanienia wyzwaniom stwarzanym przez zmienność cen paliw, należy stworzyć równowagę między nakładem połowowym i uprawnieniami do połowów, a transformację energetyczną należy przyspieszyć. Słabe wyniki gospodarcze już teraz mogą osłabiać bezpieczeństwo zatrudnienia i płace oraz uniemożliwiać inwestycje przemysłu w modernizację unijnej floty rybackiej. Stoimy obecnie w obliczu drugiego kryzysu paliwowego w ciągu czterech lat – po rosyjskiej wojnie napastniczej przeciwko Ukrainie i kryzysie paliwowym związanym z konfliktem na Bliskim Wschodzie – co uwypukla potrzebę poprawy konkurencyjności sektora rybołówstwa, aby lepiej radził sobie z takimi kryzysami dzięki inwestycjom i reformom mającym wzmocnić jego odporność, innowacyjność i transformację energetyczną.

Państwa członkowskie muszą też wyjść poza kwestie rybołówstwa, aby zapewnić odbudowę stad ryb przez pełne wdrożenie odpowiednich przepisów UE⁴¹. Bez zdrowego środowiska

⁴¹ W szczególności dyrektywy ramowej w sprawie strategii morskiej, dyrektyw ptasiej i siedliskowej, ramowej dyrektywy wodnej oraz rozporządzenia o odbudowie zasobów przyrodniczych.

morskiego i zdrowych stad ryb rybołówstwo dla przyszłych pokoleń może nie istnieć. Jednocześnie ważne jest uwzględnienie społeczno-gospodarczego aspektu zrównoważonego rozwoju, w tym zwiększenie atrakcyjności warunków pracy dla nowych pokoleń.

W tym duchu Komisja zwraca się do państw członkowskich o dalsze wdrażanie krajowych programów EFMRA, które ułatwiają realizację WPRyżb i odpowiadają na zbiorowe potrzeby sektora rybołówstwa związane z przystosowaniem się i zwiększeniem odporności.

Nadrzędny cel, jakim jest zapewnienie zrównoważonego środowiskowo rybołówstwa w perspektywie długoterminowej, a zarazem osiągnięcie korzyści gospodarczych, społecznych i w zakresie zatrudnienia, pozostaje centralnym elementem wniosku Komisji dotyczącego uprawnień do połowów. Wnioski na 2027 r. będą zatem nadal wspierać odbudowę stad ryb, w tym poprzez odpowiednie ścieżki odbudowy, i utrzymywanie już osiągniętych postępów. Aby to urzeczywistnić, Komisja liczy na dalsze zaangażowanie i wsparcie wszystkich zainteresowanych stron, w tym poprzez ich starania na rzecz bardziej selektywnych połowów, ponieważ tylko wspólnym wysiłkiem można zapewnić zrównoważony charakter rybołówstwa UE dla przyszłych pokoleń.

Komisja zwraca się do państw członkowskich, komitetów doradczych, zainteresowanych stron i opinii publicznej o przekazanie informacji zwrotnych na temat niniejszego komunikatu do dnia 31 sierpnia 2026 r.

PLANOWANY HARMONOGRAM PRAC⁴²

Kiedy	Działanie
Maj – listopad 2026	Opinie naukowe ICES
Czerwiec – koniec sierpnia 2026	Konsultacje publiczne dotyczące komunikatu
Koniec sierpnia 2026	Przyjęcie przez Komisję wniosku w sprawie uprawnień do połowów w Morzu Bałtyckim
Połowa września 2026	Przyjęcie przez Komisję wniosku w sprawie uprawnień do połowów w Morzu Śródziemnym i w Morzu Czarnym
Październik – grudzień 2026	Coroczne konsultacje w sprawie uprawnień do połowów ze stronami w północno-wschodniej części Oceanu Atlantyckiego
Październik 2026	Posiedzenie Rady dotyczące uprawnień do połowów w Morzu Bałtyckim Konsultacje państw nadbrzeżnych w sprawie stad szeroko rozproszonych w północno-wschodniej części Oceanu Atlantyckiego
Koniec października 2026	Przyjęcie przez Komisję wniosku w sprawie uprawnień do połowów w Atlantyku i w Morzu Północnym
Listopad 2026	Doroczne posiedzenie GFCM
Listopad 2026	Doroczne posiedzenie NEAFC
Grudzień 2026	Ocena STECF w sprawie stad oraz zalecenia dotyczące zarządzania
Grudzień 2026	Posiedzenie Rady dotyczące uprawnień do połowów w Atlantyku i w Morzu Północnym Posiedzenie Rady dotyczące uprawnień do połowów w Morzu Śródziemnym i w Morzu Czarnym

⁴² W przypadku stad zarządzanych przez regionalne organizacje ds. rybołówstwa (RFMO) w wodach UE i w niektórych wodach nienależących do UE uprawnienia do połowów przyjmuje się po dorocznym posiedzeniu RFMO w drodze przeglądu rozporządzenia Rady ustalającego uprawnienia do połowów.